

SLOVENSKI NAROD

Izbira vsak dan popoldne, izvzemati modelje in praznike. — Izseratki do 30 petti à 2 D., do 100 vrst 20 50 p., večji izseratki petti vrsti 4 D.; novice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Izseratki dvek posebni. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D., za inozemstvo 420 D.

Spravljanje: Knastova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon stav. 304.
Gospodarstvo: Knastova ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon stav. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Ob zopetnem sestanku Narodne skupščine

Beograd, 3. februarja. Po nad enomesečnem božičnem in novoletem odmori je Narodna skupščina sedaj že par dni zopet zbrana. Človek bi mislil, da je bilo v počitničnem času in prilike dovoli, da se odstranijo nesporazumijenja v vladni večini in da se bo skupščina sedaj z vso energijo lotila stvarnega dela. A temeni ni bilo tako. Nasprotija med obema R so se še postrnila, medsebojno nezaupanje nastalo. Veselja do dela in ustvarjanja ni, in to niti v vladni, niti v skupščini, najmanj pa še v vladni večini sami. Vsi se zavedajo, da je položaj nezvrščen, nične pa ne ve, kaj pridejutri. Zato vse čaka, država pa tripi, tripi naše gospodarstvo, tripi pa še prav posebno jugoslovenski davkoplăcevalec.

Narodna skupščina samo životari. Opravlja samo tekoče, šablonke posle in se te v video apatijo brez globljega zanimanja. Se je to v vsej proračunski debati v finančnem odboru, kjer je bil zamaan ves trud posameznikov, da izvoze globoj stvarno razpravo. Pravega zanimanja za predmete, o katerih je bilo govorja, ni bilo opažati. In to kljub temu, da so vedeli vsi, da so proračuni vseh ministrstev se stavljeni kar na brzo roko, šablonsko, da bi bilo torej tem bolj potrebno, da jih prerešeta kar najbolj kritično finančni odbor, ki jih mora sedaj zastopati pred plenom Narodne skupščine.

Ministri sami so posvečali proračunski debati v finančnem odboru minimalno pozornost. Finančni minister Stojadinović, ki je prizadet vendar v prvi vrsti, je odšel v Ameriko urejeval vprašanje naših dolgov. Ne dvomimo, da je ta zadeva izredno važna in da je pri njenem urejevanju potrebna načrtnost finančnega ministra. Dvomimo pa, da bi se ne dales urediti tako, da bi g. Stojadinoviću ne bilo treba odpotovati ravno v začetku budžetne razprave, ko je vendar vsaka važna spremembu odvisna od njega. Neuspehe in Parizu in Newborku bi bil lahko g. minister kasiral tudi prej ali pozneje.

Tudi drugi resortni ministri so le izjemoma pokazali stvarno zanimanje za razprave o budžetu svojega resorta. Večinoma so podajali tudi oni le površne ekspozeje brez utemeljitev svojih postavk in brez razjašnjenja svojega gospodarstva. Povod si dobil vtič, da so se kar po vrsti oklenili slovenstvo starovrstiske maksime: fortwurst.

Ista sterilnost se opaža sedaj tudi v plenumu Narodne skupščine. Naš finančni in splošni gospodarski položaj je tako obopen, da bi mu morale posvetiti pri proračunski razpravi največjo pozornost vse stranke brez razlike, saj gre za interes vseh. Ako v ministrstvih ne znajo gospodariti ali gospodarijo slabo, trpe pod tem davkoplăcevalci po vsej državi, tripi tudi država kot tak.

Klub temu se smatra proračunska razprava samo kot nekako potreben zlorod, pri mnogih pa celo kot dobrodeljivo, da je mogoče vedno znova odlagati raznata pereča vprašanja. Tako se je bat, da bo tudi v plenumu obdelan in sprejet državni proračun kar tako mimo gred, brez stvarne razprave.

Politična situacija se nahaja na mrtvi točki, ne more ne naprej, ne nazaj. Absorbira zato vso pozornost in vso energijo, onemogoča vsako pozitivno delo. Vladna večina je nesložna med seboj, nesložni pa tudi radikalni sami in kakor vse kaže, tudi radičevci. Opozicija s svoje strani čaka, kaškulira in kombinira. Zato ne delajo ne eni ne drugi, zato je supščina obupno sterilna.

STROSMAYERJEVA PROSLAVA V ZAGREBU

Zagreb, 4. februarja. Povodom stolnici rojstva vladike Strosmayerja so bila po vseh zagrebških šolah primerna slavnostna predavanja. Na univerzi je bila ob 10. dopoldne velika Strosmayerjeva svečnost, na kateri je bilo 19. vsečiliškim profesorjem izročeno kraljevo odlikovanje.

RAZKOL LIBERALNE STRANKE

London, 4. februarja. Tukajšnji lisi konservativne stranke navajajo, da se načela liberalna stranka pred razkolom. Ena skupina je sklenila slediti vzgledu poslanca Monde ter se prisključiti konservativcem. Lloyd George in Asquith se zadnji čas trudita preprediti razkol in ohraniti enotno liberalno stranko.

Neroognost v Beogradu

Kompromis med demokrati in muslimani. — Viharna seja radikalnega kluba.

Beograd, 4. februarja. Atmosfera je čim bolj napeta, polna je nervoznih znakov in pojavitvijo se struje, ki žele novo pregrupacijo. Sinočna seja radikalnega kluba je bila izredno burna. Nekateri radikalni poslanci so odločno zahtevali, da izključijo iz vladne prosvetnega ministra Stepana Radiča radi njegovega agitacijskega potovanja po Bosni in Dalmaciji. Posl. Stepa Kobasic je vehementno napadel Stepana Radiča, naglašajoč, da je Radič s svojimi govorji v Dubrovniku globoko žalil Srbe-muslimane in Srbe-katolike in sploh vse Srbe v Bosni in Dalmaciji. Radičevi napadi ne smejte biti mirno likvidirani. Stepa Kobasic je dalje dejal, da se lahko izvede sporazum tudi brez Radiča oziroma da je Radič ravno glavna ovira pri izvedbi pravega sporazuma.

Radičevci na drugi strani naglašajo, da je treba v Narodni skupščini na vsak način sprejet proračun. Ena najglavnnejših načinov parlamenta je ravno izglasovanje proračuna, da se tako odstrani sistem proračunskih dvanaštint.

Med Davidovičevimi demokrati in bosanskimi muslimani se še vedno nadaljuje pogajanje o ustanovitvi enote stranke. Iz demokratskega in muslimanskega kluba objavljajo, da je v načelu dosežen sporazum med obema strankama. Sedaj razmotrijo samo še obliko, ki bi odgovarjal sedanjim političnim prilikam. Dosežen je v toliko sporazum, da obe stranki za slučaj nove volitev postavite skupne liste v kraju, kjer imata svoje pristaše. Ob-

Kratek sestanek Male antante

Zunanji ministri razpravljajo samo o Madžarski. — Vprašanje priznanja sovjetske Rusije zopet odloženo.

Beograd, 4. februarja. V sporazuju med Beogradom, Bukarešto in Prago je končno definitivno določeno, da se vriši sestanek Male antante dne 10. februarja v Temesvaru, kakor smo to že kratko javili. Zunanji ministri Jugoslavije in Češkoslovaške republike sta sprejeli predloge rumunskega zunanjega ministra Duće in uvaževala njegove razlage, zakaj se ne more udeležiti projektirane redne konference, določene za 20. t. m. na Bledu. Duće je navajal notranje politične prilike na Rumunskem, ki mu onemogočajo, da bi

izostal več dni, kar bi bilo potrebno, ako bi bil sestanek na Bledu, in je končno predigala, da se sestanek vrši 10. t. m. v kakem bližnjem mestu. Zato je bil določen Temesvár, ki leži tik ob jugoslovenski in madžarski meji.

Sestanek Male antante bo trajal samo en dan. Na dnevnom redu je izključno le madžarski problem. Priznanje sovjetske Rusije se na tem sestanku ne bo razpravljalo. Ta sestanek označujejo za izreden sestanek in se vrši redni sestanek Male antante poznec, najbrž v mesecu marcu.

Ustop Nemčije v Društvo narodov

Sestanek ministrskih in državnih predsednikov. — Nemčija predloži prošnjo pričetkom prihodnjega tedna. — Izredno zasedanje Društva narodov.

Zeneva, 3. februarja. Pozno zvečer je prejel sekretarijat Društva narodov počelo o rezultatu razprave v odboru za zunanjost zadeve nemškega državnega zboru glede pristopa Nemčije v Društvo narodov. Kakor zatrjujejo, prispe prošnja Nemčije za vstop v soboto ali v nedeljo.

Berlin, 4. februarja. Prihodno o soboto se v Berlinu sestanejo ministrski predsedniki vseh nemških držav. Pod predsedstvom predsednika republike Hindenburga bo ob tej priloki formalno sklenjeno, da Nemčija zaprosi v Zenevi za vstop v Društvo narodov. Ta prošnja bo v soboto se-

stavljena, podpisana in nato takoj odpolana v Zenevo.

Kakor javlja »Vossische Zeitung«, je zunanjji minister dr. Stresemann v zunanjem odboru državnega zboru obširnejše govoril o vstopu Nemčije v Društvo narodov, naglašajoč, da bo že meseca marca sklicano izredno zasedanje Društva narodov, ki bo razpravljalo o prošnji Nemčije za vstop.

Zeneva, 4. februarja. Svicaška brzjavna agentura je prejela obvestilo, da bo meseca marca sklicano izredno kratko zasedanje Društva narodov, da razpravlja o nemški prošnji. Zasedanje se prične 8. ali 10. marca.

NAŠ DOLG V AMERIKI

Beograd, 4. februarja. Iz Washingtona javljajo: V finančnem ministrstvu se vrše dnevno konference med dr. Stojadinovićem, dr. Gjurčićem in Wilsonom. Te konference imajo namen, da se končno doseže za obe strani zadovoljivi sporazum. Ameriška komisija je sklenila, da potaka na rezultate teh konferenc in smatra, da je zadostno poučena o finančnem položaju kraljevine SHS. Poleg obširne spomenice je naša vladna ameriški komisiji predložila veliko število raznih prilog in tiskani referat o zeleniškem sistemu kraljevine SHS. Priložen je tudi mnogo fotografičnih slik, ki sestavljajo posamezne železniške proge in postaje za časa svetovne vojne.

VELIK ZBOR SDS V ZAGREBU

Beograd, 4. februarja. Iz vrst samostojnih demokratov je vaš dopisnik obveščen, da bo na velikem zboru SDS dne 7. februarja v Zagrebu govoril tudi Sv. Pribičević. Ta govor bo posebno važen, ker bo podal vodja SDS zavajajo o aktualnih političnih utrakanih.

Davčna preobremenitev Slovenije v skupščini

Odgovor namestnika finančnega ministra. — Oster napad na finančnega delegata v Ljubljani.

Beograd, 4. februarja. Narodna skupščina je danes razpravljala o interpelaciji posl. Vesenskoga glede davčne preobremenitev Slovenije. Seja je pričela ob 10.30 dopoldne in opoldne še traja. Po običajnih formalnostih je skupščina prešla na razpravo o goreni interpellaciji.

V imenu odsočnega finančnega ministra je odgovarjal na interpelacijo njegov namestnik minister Uzunović, ki je opozarjal pred vsemi na težkočo, ki vladajo v davčnem oziru v Sloveniji, kjer vlada cela vrsta davčnih sistemov. Odločno je zanikal trditev interpellacije, da se vrše v Sloveniji nasilja pri izterjevanju davkov. Nasilje še ni, ako davčni uradniki v Sloveniji vestevo vrše svojo službo. Minister priznava, da so davkarje v Sloveniji v preteklem letu zbrale vso, v proračunu določeno vsoto.

Posl. Vesensjak izjavlja, da se ne zadovoljuje z ministrinov odgovorom. O njegovih izvajanjih velementno napada tudi finančnega delegata dr. Savnika, če da je Slovenija s svojimi odredbami pritisnil ob zid. — Opoldne govoril posl. Šečerov, popoldne pa so obrazovali še nadaljnje. K besedi je priglašen tudi posl. dr. Pivko.

Nemci podpirali Madžare pri ponarejanju

Budimpešta, 4. februarja. Včeraj se je pričelo ponovno zasiševanje princa Windischgrätzta, direktorja Barossa in drugih v prisotnosti francoskih detektivov. Prince Windischgrätzta je bil pripeljan iz preiskovalnega zapora v spremstvu detektivov k priskovalnemu sodniku in njegovo zasiševanje je trajalo nad dve ur.

Kakor javljajo listi, je zastopnik Banque de France Gravierje odpotoval iz Budimpešte v Haag, kjer so našli nove ponarejene francoske bankovke. Poslanec dr. Teleky je prijal svoj vstop v stranko Eдинost, ker je mnenja, da mora vsak madžarski patriot braniti položaj ministrskega predsednika grofa Bethlena.

Pariz, 4. februarja. Francoska vlada je dobila važne dokumente, na podlagi katerih so dokazane tesne, zvezne med Madžari in nemškimi skrajno monarhičnimi elementi. Posredovali so med Budimpešto, Berlinom in Monakovim posl. Gimbsch. Nemški nacionalci so podpirali Madžare pri ponarejanju.

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Bukovo oglio je subo včasno fco. meja, 3 vagoni, 90. Deske 25 mm 60% enkratna, fco. meja, 1 vagon, 510. Deske podmazne 19 mm, fco. meja, 1 vagon, 456. Deske 20 mm, paralelni, monte, fco. meja, 1 vagon, 540. Hlodni hrastovi od 30 cm naprej, od 2,50 m do 3,50 m. L. II., fco. meja, postopek, 100. Deske 30 mm, šir. 16 cm, medija 30 cm, 1 vag., deske 20 mm, šir. 15 cm, med. 24–26 cm, 3 vag., deske 30 mm, šir. 16 cm, medija 25–27 cm, 3 vag., deske 25 mm, šir. 16 cm, med. 24–27 cm, 3 vag., deske 25 mm, šir. 16 cm, med. 25–27 cm, 1 vag., fco. meja, 520. Frizi la suhi, od 25–70 cm, od 4–8 m z običajno nadmero, fco. Dobrdo, 1 vagon, 1250.

ZITO

Koruh časni prim. suba, par. slov. p. Kr. gar. 1 vagon, 150, 150, 150.

Drugo kakor včeraj. — Ponudba velika:

2½% drž renta za vojno skodo, blago 275; 7% invest. pos. iz leta 1921 —; Celiška posojilnica dd. denar 200, blago 202. zakinj. 202; Ljubljanska kreditna banka denar 200, blago 104; Kreditni zavod denar 175, blago 185; Slavenska banka denar 50; Strojne tovarne in litarne blago 125; Trboveljska premogokopna družba denar 340, blago 346; Zdržujoča papirnica denar 110; Stavbene družbe dd. Ljubljana denar 90, blago 100; Šešir dd. denar 115, blago 120; 4¾% kom. zad. dež. bke. denar 20, blago 22; 4¾% ast. L. Kr. dež. bke. denar 20, bl. 22.

Zagrebška borza

Dne 4. februarja. — Sprejet ob 13.

Devize: Curih 10.943—10.983, Praga 167.67—168.67, Newyork 56.672—56.972, London 276.01—277.21, Trst 228.04—229.24, Berlin 13.51—13.55, Dunaj 79.40—80.40. — Valute: dolar 55.95—56.25.

EFEKTI

7% invest. posojilo 1921 76%; 2½% drž renta za ratno štetno 266—270, 270—271;

Ljubljanska kreditna 200; Hrv. eskomptna banka 214—225; Kreditna banka, Zagreb, 133—135; Hipotekarna banka 67—68; Jugobanka 107—108; Fraštediona 965—970; Slavenska banka 50; Eksploracija 30—32.5; Drava d. d. Osijek, 440—450; Isis d. d. 60; Nihag 35; Gutman 320—330; Slaveks 150—160; Slavonija 44%—46; Trboveljska 370—372; Vevč 300.

In

Danes!

Na splošno zahteva!

Danes!

LYA MARA

v svojem najboljšem filmu »VENERA Z MONTMARTRA«

Razkošna veseloigrna polna sale in smeha.

Režija: FRIEDRICH ZELNIK

V ostalih vlogah: OLGA ČEHOVA, KARL PLATEN in HANS ALBERS.

Predstave točno ob: 4., pol 6., pol 8., 9.

Posebno Vas še opozajamo na izvrstno godbo pri tem elegantnem velefilmu. Če ne navadne.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani, telefon 124.

Radić za samohrvatsko politiko

Prav kakor v preimšnjem, sistematičnem skladu s situacijo v Beogradu si je voditelji HSS, g. Stepan Radić izbral dva shoda, ki jih je priredil na dveh najobčutljivejših točkah naše notranje politike, v Sarajevu in v Dubrovniku.

Naša javnost ve, da je Stepan Radić začel v zadnjem tednu s čisto novo agitacijo in da se ta agitacija ne obrača več proti g. Pribičeviću in proti SDS, da več ne boči o narodnemu sporazumu, nego da negoduje radi državnega proračuna, da konstantno napada notranje in finančnega ministra, da zahteva odstop splitskega velikega župana dr. Perovića in drugo. Situacija radičalne stranke je postala radi tege obrata neprakovanjo kočljiva. Brez Radičevega sodelovanja koalicija nima večne, državne proračunove propade. Radić je s pomočjo svojega zagrebškega časopisa tudi direktno opozoril radičalne zavezne, da morajo odstopiti od intrasigentnosti in storiti Radičevi stranki koncesije, ali hočejo, da glasuje koalicija za državni proračun kompaktno. Sam je napovedal, da mora v nasprotju sličaju Radičeva stranka glasovati proti proračunu in se pridružiti opoziciji.

Ze Radičeva kritika finančnega ministra in poznejša kritika državnega proračuna ni bila radičalom po godu. Na vsak način je ta kritika iz ustavnega ministra, ki je sam podpisal načrt proračuna za finančni odbor, stisla zelo nenormalno in so razboritejši politiki pričakovali, da sled Radičevi kritiki državnega proračuna nova kampanja proti RR koaliciji.

Kampanja ni izstala. Radičevi govorji v Sarajevu in v Dubrovniku so presenetili celokupno jugoslovensko javnost, največ radičalne politike. Radić je na obej shodih **glasno in javno poudarjal hrvatski značaj svoje politike!** V Sarajevu, kakor v Dubrovniku je nagnal, da so Bosna, Dalmacija, Slavonija, Baranja, Bačka hrvatske pokrajine, da Hrvati ostanejo Hrvati. Srbija pa Srbji in da gre sedaj za **ravnopravnost**. Nič več vseodrešujočih fraz o sporazumu. Radić zahteva ravnopravnost in napoveduje, da pride čas, ko bodo Hrvati sami na vlasti. To je povedal v rožicah, toda nedvomno. »Kdo se igra veselo, kad se bratske ruke uhnute, kad znaš, da možeš biti i koledovja, kad na tebe red dodje. Mi čemo se izmenjivati na vlasti i upravi i urediti i to, da ne če biti kod izbora pritiska na kuglice, da netko glasuje od straha ili od pritiska i od nagovora.«

G. Radić je na shodu v Sarajevu imenoval sebe »bosanskega ministra«, ker je predsednik HSS, ki ima v Bosni najmočnejšo organizacijo. »**Što je Bosna bez hrvatske Dalmacije, odsječena od mora, što je Bosna bez Slavonije, oddijeljena od žitnice i mora, da se probija kroz klance jadikovce?**«

V Dubrovniku je Radić izpovedal: »Srbji su naša braća, ali naš pat vodi u Zagreb. Mi smo nerazdjeљivi duh hrvatskog naroda i samo ujedinjeni s Hrvatskom hođenjem, da budemo ujedinjeni sa Srbijom.« Nedvomljeno g. Radić ni mogel govoriti o pravih ciljih »spoznanske politike«.

»Mi smo stvorili domovinu, mi stvaramo državu, hoćemo kad smo uredili konje i koja, da mi uzmemo udje u svoje šake. Mi nećemo, da budemo ujediniti tudi kočjaši ili da trčimo iza koja i svaki čas dobivamo blę no šili.«

Če pa nočeo pomagati, če nočeo delati, kakšno pravico imajo kritizirati? In če že smatrajo, da morajo svoje zanimanje za Južno Srbijo omejiti samo na kritiko tega, kar so radičali doslej storili za povzdigo teh krajev, naj vaj pridejo sem, da se informirajo. V Južno Srbijo so vrihaljali mnogi tuji, med njimi tudi delegati higijenske sekcijske Zveze narodov. Vsi so se čudili temu, kar so videli. Velik napredok Južne Sr-

Malo je manjkal, da ni zbleknil: pijani, Toda njegov špansko-ameriški značaj je bil tak, da je povsem iskreno opisan katastrofko, kakor si jo je naslikala njegova bujna fantazija.

— Ležali so mrtvi. Morda so bili od strašne eksplozije samo omamjeni. Ne vem. Po vseh štirih sem začel plezati po hodniku. Celica, v kateri je bil zaprt na smrt obsojeni yanki Morgan, je bila prazna. V steni je bila ogromna luknja. Zlezel sem skozi njo na dvorišče in odtod na ulico. Tam se je zbrala ogromna množica radovednega občinstva. Toda Morgana ni bilo nikjer. Začel sem poizvedovati pri vseh, ki so ga videli. Napadljivi so imeli pripravljene konje in tako so pobegnili proti obali. Tam jih je čakal čolin. Francis Morgan je imel s seboj vrčo zlata. Ljudje so videli, kako jo je privezel k sedlu. Ogromna vrča je bila, vam pravim!

— A luknja? Je vprašal poglavjar. — Luknja v steni?

— Večja je kakor vrča, mnogo večja, — je odgovoril Rafael. — Pa tudi vrča je ogromna. Tako so mi pravili ljudje. In pobegnil je s to vrčem na sedlu.

— Moja jetnišnica! — je vzliknil poglavjar. Izpod plašča je potegnil in dvignil bodalo z ostrim navzgor tako, da je tvorilo z ročajem križ. — Prisegam pri vseh svetih, da se bom načeval!

bije so popisali v knjigi, ki jo je izdala omenjena sekcija.

Toda »Slovenec« tega ne ve. Njega se to ne tiče, on trdi dalje, da so južni kraji zanemarjeni. Kljub temu je pa še vedno dezinteresiran in ovira druge pri delu. Južna Srbija zaskrivlja od »Slovenca« in Slovenec mnogo več pozornosti, kakor so jo posvetili temu okrajom dosej. Kar se pa tiče klerikalne trdive, da se radikalna stranka boji klerikalne akcije v Južni Srbiji, moramo priznati, da je »Slovenec« v najboljšem slučaju smešen, če misli resno. Sicer pa naj klerikalci kar poskusijo svojo srečo. Nekaj jih je pa bo oviral. Nasprotno, nam bo zelo draga, če se začne »Slovenec« skupaj s klerikalci zanimati za Južno Srbijo, pa magari da mu je edini cilj lov na mandate. Klerikalci se bodo prepričali, da Srbji iz Južne Srbije niso to, kar misli »Slovenec«. Prepričali se bodo, da Srbji ne dajo mandatov za črne oče, marveč da ocenijo delo stranke, njen program in njene voditelje in šele potem ji dajo svoje zaupanje.

Mi bi bili zelo zadovoljni, če bi vidieli pri prihodnjih volitvah v Južni Srbiji tudi klerikalne kandidatske liste, samo da nam tega veselja klerikalci ne naredi, ker v Južni Srbiji nikoli ne bodo zbrali dovolj podpisov, da vlože eno samo kandidatsko listo.

Danes zadnji dan „Borba za moč“
Jutri
Lucy Doraine
v filmu
Kaj si želi vsaka žena
Predstave popoldne ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. ur.

Politične vesti

= Kasno spoznanje. Beograjski Balkan prima na uvođenju mestu pod naslovom »G. Radić, to je preveč! Pred razpustom radikalno-radičevske koalicije«, uvođenju, kojega prvi stavek izvanevena v sledče nekoliko kasno spoznanje: »G. Svetozar Pribičević je lahko popolnoma zadovoljen. Niegovo mnenje o g. Radiću je najpametnejše in najpravilnejše v tej državi.«

= Dobra lekcija. Radi shoda v Dubrovniku daje »Balkan« g. Radiču sledče ogorčeno lekcijo: »Včeraj je v Dubrovniku g. Radić javno užalil Frančo, imenujoč jih budale v politiki. Tisti Radičevi kretenski jurek iz zagrebškega Zagorja pa so pametni politiki! Ako komu, tedaj lahko Hrvatom rečemo, da niso politiki, kadar so si izvolili za voditelja g. Radića. List navaja datje, kako sedaj Radić poziva Srbe na odpor proti Italiji, ki ji je v opoziciji ponudil neutralizacijo naše Jadranske obale, ako pomaga Italija Radić proti Srbom. Resnično.«

= Skupina nezavisnih radikalov, ki jo vodita bivši notranji minister Nastas Petrović in dr. Momčilo Ivanič, prične prihodno soboto izdati list »Radikal«, kar si v prestolniških krogih tolmačijo tako, da bo ta skupina znova nastopila v javnosti ter se agilnejše udejstvovala. Zadnje dni je star radičalni prvak Aca Stanojević ponovno poizkušal pomiriti Pašića z Nastas Petrovićem. Posredovanje ni uspelo, ker se je Nastas Petrović odločil za ogorčeno borbo proti Pašiću. Nastas Petrović je prepičan, da stojimo pri volitvami. Med njim in organizacijo demejeta je dosežen sporazum, da skupina novih list na prihodnih volitvah Nastas Petrović računa, da bo s sigurnostjo izvoljen. Radikalci so z akcijo Nastasa Petrovića zelo nezadovoljni, ker mu očitajo, da je stopil v zvezo s Ferad Beg Dragom, ki se še vedno nahaja v zapori v Kosovski Mitrovici radi veleizdajniških zvez s kosovskim komitetom.

= Radić o vrnih plesih. Na banketu v Sarajevu je Stepan Radić govoril tudi o vrnih plesih in dejal: »Velika gospoda ni pametna. Ona je glupa, ker ne razume sveta in ne pozna življenja. Ako grestete na ples, znajte, da so neizmerno glupi. Tudi kraljevi sponzori so zlaci.«

Moja jetnišnica! Naše pravosodje! Naš zakon! Konje sem! Hitro privide konje! Orožniki, konje!

Ves se je začel zmerljati Torresa, kakor da mu hoče slednji ugovarijati.

— Vrag vsemi vašega senora Regana! Zdaj imam svojega jetnika, ki ga moram ujeti in izročiti pravici. Rokavico so mi vrgli. Moja jetnišnica je porušena. Mojim zakonom, našim skupnim zakonom se rogoj! Konje, hitro konje! Osedljajte ih in prizivate se umer na pot! Hitro, požurite se!

Kapitan Trelethen, lastnik »Angelike«, sin Indijanke iz plemena Maya in črnuča z Jamarke, je hodil po ozkem kapitanskem mostiču svoje jadrnice in se osiral proti San-Antoniu, od koder se je vrnil dolžna z begunci. Kapitan je razmišljal, kako bi se odkriral svojega blaznega ameriškega potnika. Z druge strani ga je pa mikalo ostati v teh krajih klub sklenjeni pogodbi. Saj bi mogel skleniti z bogatim Američanom novo pogodbo, ki bi mu napolnila žepe z zlatom. Črnska kri je zahtevala, naj bo pameten in naj se pokori panamskim zakonom. Indijanska kri je hrepnela po nezakonitosti in traktativni nagradi.

Naposlед je zmagal v njem indijanska kri in začel se je prioravljati, da sprejme begunce na krov. Ko je pa opazil, koliko orožja imajo člani rodbine Solano in oba Morgana, ga je strašno m-

lievski ples so glupi. Vprašujejo me: kako mi ugaša dvorni ples? Nikakor: naša lepota le na selu. V selu poslušamo petje devojk. To je lepota, ne pa, kjer kažejo gola ramena.«

Prosveta

Proslava Danilojeve 50 letnice

Nestor in predstavnik prve dobe slovenskega igralstva, gospod Anton Cesar-Danilo objava letos petdesetletnico umetniškega delovanja.

Ta jubilej, ki nima primere v zgodovini našega teatra, ni samo proslava jubilarjeve dela, ta jubilej je se nekaj več: je predvsem veliki praznik našega gledališča in njegove umetnosti. Je proslava mučepnega pololetnega dela, počitovanosti, brez primerne udanosti in zvestobe do održnosti.

Bodi nam zato prijetna in častna dolžnost, da proslavimo ta redka jubilej vst, ki govorimo po naši in resnično ljubimo vse, kar je naše.

Najbolj naš pa je Danilo. Generacije so šla mimo njega, ravnateli, kolegi in kritiki, on pa je ostal med nami sveč in mladosten kot edini in zadnji zastopnik starega teatra. Usoda nam ga je ohranila kot čuvanja dragocenih svetinj minulih generacij in kot opomin mladim in maloletnim. Za te je danes Danilo spomin in vrgled, zasek, na katerem je edini iz stare garde, ki je še igrala in stradalca v Čitalnici. Zato ga je živiljenje nagradilo z največjim odlikovanjem, ki ga more dosegči ubog zemljin; nagradilo ga je z zdravjem in mladim humorjem.

Petdeset let odrškega dela! Pred nami vstavlja neštete njegove vloge in ustvarjanja, ki so jih uživali še neši očete in metere: zavčikan stric Dolef, Obloški Tonček, trhovina, bogati in obuboženi baroni, dolga vrsta velikomestnih figur in še večje število naših slovenskih ljudi, kmetov, gruntarjev, Kalandrov, kovečev in veliki hlapcev. In ravno ti njegovi Slovenci so edinstveni, večno živi, korenini po naši zemlji dišeče. Ko bo zgodovina omenjala porodno dobo našega teatra, bo poleg Borščika in Verovška predvsem čestno navajala tudi Danilovo ime. Ti trije može so bili tri zvezdovednice prve dobe našega gledališča.

Ostat je teatru zvest! Zato pa mu je tudi teater ostal zvest in s teatrom ves naš narod.

To zvestobo in zahvalo pa mu hoče na rod ob petdesetletnični tudi dejansko izkazati, dokazati hoče, da ga je vreden in zavestivo, da mu hoče za umetnost, katero je dajal celim generacijam ob veselih in žalostnih dneh.

To zavestnost mu izkaže tudi Vi, blagorodje, in nam pomagajte po svojih močeh, da bo jubilej vreden našega Danila, našega gledališča in vas vse.

Priredite Danilove jubilejne proslave! Je sprejelo Dramatično društvo v Ljubljani, ki je od 1. 1867. vodilo usodo našega gledališča, pokroviteljstvo proslave pa je prevzela gospa Franja dr. Štefanjeva na čelu ljubljanskega žensvstva.

Podeželski održi Zrtvujte en večer Veselja truda, eno predstavo Veselju Danilu.

Ljubljitelj gledališča! Spomni se i Ti s prizerno mislio, majhno pozornostjo, skromnim darom Tvojega Danila. Vi vsi, ki ljubite ona, kar je naše! Ne pozabite ob tem dnevu dolžnosti napram onemu, ki je bil petdeset let zvest! Bodite zvesti en dan!

Održ:

Polonica Jovanova, članica drame. Rezika Thalerjeva, operna pevka. Prof. Osip Šest, višji reziser. Milan Skrbnič, reziser. Leošold Kovač, operni pevec. Ljubo Drenovec, član drame.

— Dijaška predstava v dramskem gledališču. V soboto popoldne ob treh se vprzori v drami pri izredno znižanih cenah Cankarjeva komedija »Za narodov blagotvor«, predstava pri znižanih cenah. — Predstava je namenjena v prvi vrsti našemu daještu, ima pa pristop tudi vse ostale občinstvo, ki se zanima za našo dramo.

— Nedeljska opera predstava. V nedeljo 7. t. m. se poj v operi znana melodijska Massenetova opera »Manon« z gospo Lovšetovo ter gg. Banovcem, Bettetom in Mitrovićem v glavnih vlogah. Predstava je ljudska in veljajo za njo znižane cene.

Uprava opozarja vse zunanje posetnike gledališča, da lahko narode sedeže potom do pisanice pri upravi Narodnega gledališča. Te vstopnice so jim rezervirane do tričetrt na 3. pri operni blagajni. Začetek popoldanske predstave točno ob 3., konec ob 6. večer.

kalo, da bi odpovedal vrtoglavemu Američanu po korčino. Ko pa je zagledal v čolnu žensko, se je oglašil v njegovi duši romantizem in pohlek po mastnem dobičku. Zato je sklenil vzeti begunce na krov. Vedel je namreč, da se obeta pri vsakem močem podjetju nevarnost in zasluzek, čim se vmeša v to stvar ženska.

In tako je stopilo na krov njegove jadrnice vse troje: ženska, nevarnost in zasluzek, — Leoncie, puška in vreča zlata.

— Veseli me, da vas morem pozdraviti na krov. — Angelike, sire, — se je obrnil kapitan Trelethen k Franciju ter pokazal svoje snežnobele zobe. — Kdo je pa ta tujec? — je pokazal na Henryja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1926.

Častno občanstvo je podelila se občinskega sovjeta v Murski Soboti velikemu županu mariborske oblasti dr. Pirkmajerju in srečemu poglavariju. Lipovšk u radi zaslug za Mursko Soboto in okolico o priliki velike jesenske poplave dne 12. in 13. novembra lanskega leta. Pri tej priliki so se izmenjali navdušeni govorovi in je veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmajer razvil obsežen program gospodarskega napredka tako Murske Sobile, ki naj postane kulturno in gospodarsko središče, kakor celega Prekmurja.

Princ Pavle na Gorenjskem. Danes dopoldne je prispel z beogradskim vlakom v Ljubljano v najstrožjem inkognitu princ Pavle ter se takoj odprejal z gorenjskim vlakom v Bohinj.

Škof Jeglič dobil koadjutorja? Zagrebski »Jutarnji List« javlja iz Ljubljane, da bo ljubljanskemu škofu dr. Jegliču postavljen koadjutor, ki bo imel našago, da cerkev čim več depolitizira. Za koadjutorja bo baje imenovan kanonik dr. Mihael Opeka. Ta vest ni povsem nova, ker se je o tem po Ljubljani govorilo že pred mesecem. Dr. Opeka pa ima med višjim ljubljanskim klerom precej nasprotnikov.

Odlikanje Beograda. Kakor znano, je odlikoval previden češkoslovaške republike Masaryk načelničko prestolico z redom »Vojnega kriza«. Svečana izročitev tega visokega odlikovanja bi se morala vršiti preteklo nedeljo v magistratni dvorani. Prvotni načrt je bil spremenjen v toliko, da bo izročeno odlikovanje v dvorani načrte skupščine.

Sestanek sveta za strokovno izobrazbo. V trgovinskem ministru se sestane v soboto svet za strokovno izobrazbo. Na sestanku se bo sklepalo o inspekcijskih strokovnih šolah, ki naj bi jo vršili organi trgovinskega ministra.

Nov dnevnik v Sarajevu. V Sarajevu je začel izhajati s 1. februarjem nov dnevnik »Sloboda«. List izhaja na osmih straneh in prinaša dobre informacije o gospodarskem in političnem življenju. Zavzemata se za gospodarsko svobojo in stoji na stališču, da je domovina nad vse. Urednik je Velimir Kričević.

Nov most. Ministrstvo javnih del je sklenilo zgraditi nov most čez Kaznovočko reko med Raško in Mitrovico. Odobren je že kredit v znesku 347.000 Din.

Nov gimnazijski ravnatelj. Za ravnatelja realne gimnazije v Murski Soboti je imenovan g. Ludvik Vagaja, ki je bil svoj čas že ravnatelj iste gimnazije.

Proti politiki v Šoli. Prosvetni minister Stevan Radić je posiljal vsem oblastnim prosvetnim inšpektorjem naredbo, s katero je vsem učiteljem in profesorjem načrtovali prepovedal politiziranje v šolah.

Komisija za štipendije. Pod predsedstvom pomočnika prosvetnega ministra posluje te dni v prosvetnem ministrstvu posebna komisija, ki naj bi likvidirala vse incidente z izplačilom dilaških štipendij. Štipendije so se izplačevala doslej v načrtem neredu. Poleg tega bo razpravljala omenjena komisija tudi o izplačilu dilaških štipendij, ker je bilo število štipendistov redno. Ozirala se bo na predloge poedilnih fakultet.

Izplačilo starši doklad inženirjem. Inženirji in tehnični uradniki ministrstva javnih del, ki se niso prejeli doklad za junij, oktober, november in december 1923 ter januar, februar in marec 1924, lahko dober zaostale doklade pri blagajni ministrstva. To velja za Beograd. Inženirji in tehnični uradniki iz drugih kraljev države, kar tudi vpokojeni ali odpuščeni inženirji ter rodbine umrlih inženirjev odnosno tehničnih uradnikov, ki so imeli pravico do dokladov, se morajo tako javiti blagajni ministrstva javnih del, da dobe svoje zaostale doklade.

Zopet potresi. Po poročilu beografskega sejzmološkega zavoda je bilo zadnje dni več potresov jugozapadno od Sarajeva. Najmočnejši je bil 29. januarja ob 3.30 počasi in sicer med Mostarjem in Gradiškom. Raz niš je padal omem. Več sten je razpolakan.

Iz zdravniške službe. Za zdravnico-pripravnicu na splošni bolnici v Celju je imenovana dr. Stefanija Žukovič-Kožuhar.

F. D.:

Možje

V senci košate slive je sedel v krogu častitljivih mož kaid Ali. Z desne in leve strani sta sedela dva svetovca, nasproti pa Monsuri Ben-Abdallah, ki je prišel po važnih opravkih.

Starec Mansuri si je odkašljal in spregovoril:

— Dve ženi imam: Oldžijo, hčerkzo Zeid in Fatimo, kćerko Larbiju. Nikakor se ne morete spriznjati, da bi živeli pod isto streho. Vedno se prepirate. Zdaj sem sklenil ločiti se od oba in vzeti eno ženo, namreč Zoro, hčerkzo Bakirja. Trije očete so tu.

Zeid, Bakir in Larbi, ki so stali spoštivo za Mansurijem, so povesili glave. Hodža je sestavil akt o razporoki in pritisnil uradno pečat. Nato so se vsi trije očete priklonili in šli svojo pot.

Zgrel, član starešinskega sveta, je dvignil svojo sivo glavo in zašepetal:

— Zdi se mi, da se je ločila ta Oldžija že sedmič, dasi pravijo vsi, da je mlada in lepa. Ta ženska menja svoje može in ljubimce vsako drugo leto. Kaj se vam ne zdi, dragi prijatelji, da se človek, ki tako ravna, slepo pokori hudičevim nasvetom?

Drugi starec je dvignil kazalec, ga pritisnil na celo in se globoko zamisil.

— Povej mi no, mar morejo ženske

Dr. Fran Logar za pripravnika na državni bolnici v Ljubljani.

Mednarodne tarline pogodbe. Iz protinega ministrstva objavljajo, da se v kratkem prično pogajanja glede železniških tarifov med našo državo in med Čehoslovaško, Avstrijo in Mađarsko.

Strossmayerjeva prosilica v Beogradu. Povodom stotejnice rojstva velikega jugoslovenskega škofa J. J. Strossmayerja danes 4. t. m. prirede na vseh beogradskih šolah primerno proslavo. Blaži predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar predava o Strossmayerju na beogradski univerzi.

Prusveini minister v procesiji. Povodom praznika Sv. Vlaha so v Dubrovniku včeraj 3. t. m. priredili veliko svečano procesijo, v kateri je bilo pet škofov in paški mučnici Pelegrineti. Procesije se je udeležil tudi prosvetni minister Stevan Radić z debelo in veliko svečo v roki. Pred cerkvijo se je Radić pogovarjal z nekaterimi kmeti ter je enega izmed njih po svojem običaju poljubil.

Smrt jugoslovenskega patriota v Avstraliji. Iz Oklanka na otoku Nova Zelandija prihaja vest, da je nenadoma preminil v Sidneju, glavnem mestu Avstralije, med avstralskimi slovanski in zlasti jugoslovenskimi emigrantmi splošno priljubljen jugoslovenski konzul g. L. Skarz. Pokojnik se je rodil na otoku Bracu. V mladih letih je odšel v Ameriko, kjer si je knasel, kakov mnogi Dalmatin pred nih, zaslužil večje premoženje. Iz Amerike se je preselil v Avstralijo in si pridobil pri tamkajšnjih oblastih in med jugoslovenskimi emigrantmi velike simpatije. Po prevratu je bil imenovan za konzula jugoslovenske države na Novi Zelandiji. V Avstraliji je deloval tudi v propagandističnem in nacijonalnem smislu in izdal časopise, knjige in spomenice, ki so jugoslovenski stvari zelo koristile. Pokojnik je bil predsednik češkoslovaške trgovske zbornice v Avstraliji. Umrl je komaj 49 let star na pljučnici, ki si je nakopal na službenem potovanju v Sidney. Lahka mu zemljava avstralska!

Največ in najmanj žen na svetu. Nekateri listi objavljajo zanimivo statistiko o številu žen v posamnih delih sveta. Največ žen ima zamorska država Uganda, ker tam pride na tisoč moških 1467 žensk. Najmanj žen pa imajo malajske države in Aljaska, kjer pride na tisoč moških samo 389 oziroma 391 žena. V posamnih delih sveta pride v Afriki 1045, v Ameriki 964, v Aziji 961 in v Avstraliji 937 žen na tisoč moških.

Proces proti komunistom. Beogradsko policija je včeraj izpuštila okoli 10 pred dnevi arretiranim komunistom, s katero je vsem učiteljem in profesorjem načrtovali prepovedal politiziranje v šolah.

Dražba ribolovov v Kranju. Mestna občina Kranj bo oddala na javni dražbi v četrtek dne 11. februarja t. l. ob 10. uri v občinski pisarni savski in kokriški ribarski revir za dobo desetih let v zakup. Tozadnji zakupni pogoji so na vpogled v pisarni.

Sestanek arhierejskega sinoda. V Sremskih Karlovcih je 2. t. m. otvoril patrijarh Dimitrije arhierejski sinod. Na dnevnem redu so vprašana cerkevna značaja.

Izpit na beogradski univerzi. V torku so bila predavanja na beogradski univerzi končana, ker se začelo izpit, ki bodo trajali na vseh fakultetih do 15. februarja.

Odlikanje orožnikov. Z ukazom vojnega ministra je odlikovali mnogo orožniških podčastnikov in orožnikov z lastno odnosno srebrno medaljo.

Za žensko volilno pravico. V torku zvezče so pripredile beogradske dame v angleško-jugoslovenskem klubu feminističnem večeru. Nastopilo je več govornic, ki so zahvale žensko volilno pravico čes, da bi lahko ženske več delaile, če bi imele v državi več pravic.

Tragična smrt mornariškega oficira. V Novem Sadu se je v torku ziuiraj ustrelil v sence administrativni kapetan reške flotile v Novem Sadu Leopold Kunz. Vzrok samoumora je bila nezdravljiva bolez.

Vlomilec Moransky. Poročali smo pretekle dni, da so na Dunaju prijeti mednarodnega tatu in vlomilca Julija Moransky.

Poslušati božje nasvete, če pa nimajo duše? — je vprašal po dolgem razmisljaju.

Ženske imajo dušo? — je ugovarjal hčinja Embark.

Ne, nimajo je. — je ponovil prvi starec, — zakaj v raju nas čakajo druge ženske — gurije. Torej naših žensk tam ne bo. To je pa mogoče samo v tem slučaju, če ženske nimajo duše.

Imajo jo, pravim vam, da jo imajo, — je trdil hčinja svoje, — zakaj v koraku je rečeno: »Na sodni dan stopijo vsi smrtniki pred božji prestol.«

Kaj je res rečeno »vsí smrtniki?«? — je vprašal Zegri.

Zbor se je zakrohotal težišči. Nekdo je pripomnil:

Rečeno je: ... Vprašaj svojo ženo za svet in storji baš narobe.« Iz tega sledi, da pri ženskah modrost žepa.

E, kaj bi hodili po ovinkih, — se je začul nov glas, — ženske premišljajo samo o tem, kako bi nas prevarale.

Ta opazka je naletela na burne proteste. Nato se je oglasil častitljiv Abd-el-Aziz:

V našem svetem zakonu je rečeno: »Moški so nad ženskami, zakaj Bog jim je dal pravico do prednosti pred ženskami.« Žensko priznanje je vedno dvakrat manj kot moško.« Ženske podeljujejo samo polovico imetja, če so poleg njih tudi moški dediči. Zato pa, dragi prijatelji, nikar se ne prepi-

skega, ki je bil otvoril svojo lastno dragujirom, Zlatarji Meister iz Curiha, Riemer iz Pragi, Bachner iz Brna in Weinstabel iz Bratislave so si te dni ogledali komad za komadom zlatnine in jo spoznali za svojo last. Ugotovljeno je dalje, da je Moransky sedel radi vloema dve leti v Oedenburgu in dve leti v Milanu.

Zagoneten slučaj v Skopju. V Skopju so v sredu zjutraj našli na ulici truplo 24letnega Omerberga, čigar smrt je zavita v misteriozno temo. Policija je s pomočjo dresiranega pesa izselila nekega natakarja in nekega kočičja, ki sta v vozu pripeljala truplo na usodno mesto in je odložila. Kočič je natakar, ki sta bila zaslužna, sta izjavila, da se je mladi Omerbeg ustrelil radi neke plesalke. Policija vodi energično preiskavo, kajti zd se, da je bil Omerbeg zavratno umorjen.

Tragika Močiljina. Sinoči so našli na proggi Beograd-Zemun v bližini Zemuna strašno razmazljeno truplo mladenčka. Pri njej so končno našli vsečuliko legitimacijo, ki se je glasila na ime Draga Živanić, filozof in teolog, beogradski univerzitet. Slučaj njenе smrti do danes ni pojasnjena. Ni žetova, ali gre tu za samomor ali za umor.

»NIGRIN« je najboljša in najcenejša domača krema za čevljie in usnje. — Zahtevajte ga v vseh trgovinah! 2-T

Iz Ljubljane

Spominska svečanost za pokojno Italijansko kraljico Margherito. Danes dopoldne se je vršila v ljubljanski franciškanski cerkvi cerkvena svečanost povodom 30 dnevnice smrti Italijanske kraljice matere Margherite. Sredni cerkev je bil postavljen katafalk, obdan od gorečih sveč. Maša je opravil don Musizza iz Trsta, ki je imel po evangeliju najprej Italijanski in nato kratek slovenski nagovor. Po maši je knežoški dr. Jeglič ob veliki asistenci gg. franciškanov opravil pred katafalkom mrtvanske cerkvene obrede, cerkveni pevski zbor, ki je pel tudi med mašo, pa je zapel rekвиem. Svečane spominske proslave so se udeležili poleg konzularnega zborja predstavniki vojaških in civilnih oblasti z veljupanom dr. Baltičem in generalom Kalafatovičem na čelu ter veliko število drugih občinstva.

Umrli na Slovenskem trgu gospa Neža Korošec. Soprona, soprona mestna cerkevna g. Korošca, n. v. m. p!

Društvo »Sokolski dom« v Celju.

Bojnički občinski zbor v torku 9. februarja bo imel svoj občinski zbor v torku 9. februarja v telovadnici Sokola. Pričetek ob 20. uri zvezre. Dnevi red običajen.

Bojnički izkaz mestne klavnice. V tednu od 25. do 31. januarja se je zaklalo: 1 konja, 16 volov, 13 krav, 3 telice, 26 telet in 21 svinj. Uvozilo se je 207 kg govede, 1356 kg teletine in 945 kg svinjine.

člani in prijatelji društva. Začetek ob pol 21. zvezcer. Predavanje se vrši v saloni pri Levu. Vstop vsem prost.

Državni pisarniški uradniki. So po novem opozarjajo na državni občini zbor, ki se vrši dne 7. t. m. ob 4 popoldne pri br. Antona Novaku (Lozarju) v Štepanji vasi. Na sporednu godbo, plesaljiva pošta, cvetlični in kobiljonski valček.

Cajanka za člane Kazine. Danes od 5.-8. popoldne v malih kazinskih dvoranci.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl vpopokojeni mestni blagajnik, g. Ferdinand Bradatška. Pokojnik je bil znani kot veden in marljiv uradnik, ki je užival tudi v zaščitenem pokolu splošno priljubljenost.

Pogreb v Omerbergu. — Kdor si želi par uric vesel, naj sigurno pride. — Našel se je kjevč na prireditvi »Koledar« na Svetinico. Dobri se pri blagajniku v društ. lokal. Gajeva ulica 2 od 20.21 ure.

V soboto 6. februarja 1926

DRUŽABNI VEČER S PLESOM
državnih račun. in blagaj. uradnikov.
ARENA NARODNEGA DOMA.

Gospodarstvo

Jajca za valjenje

Bliža se veseli spomladanski čas in s tem doba, ko se vzbudi narava iz zimskega spanja. V tem času oživi tudi naravni nagon razmnožitve pri živalih. Posebno pri kokošnjekih so meseci marec in april najugodnejši za valjenje. Zato bodo gotovo marsikom dobro došla sledenčka krateka navodila glede preskrbe z valilnimi jajci v marsikarski oblasti:

Pri nakupu jajce za valjenje je paziti na sledende:

Kurjera prodajalca mora biti vsaj v vseh glavnih pasemskeh znakih čista in čimbolj izredna. Na vsakih 15 kur mora biti vsaj po en petelin dobrih oblik, če mora dobiti izven krvnega sorodstva s kokoši in ne več kot tri leta star.

Jajca morajo biti pravilnih oblik; izredno podolgovata ali drugače nepravilna oblika se odklanja. Lupina mora biti svetle barve, gladka, snažna in popolnoma nepoškodovana. Močno rjava, umazana ali nastra jajca se ne prevzamejo. Teža jajce najznaša od 55 do 65 g. Zlasti manjša jajca izpod 55 g, a tudi večja nad 65 g ne pridejo v postre. Zahtevati se mora, da se na vseh jajcih, ki se prodajajo za valjenje, napiše dan in mesec, ko so se znesla. Jajca naj bodo čimbolj sveža največ 10 do 14 dni stara.

Za tako odbrana valilna jajca, je plasčati seveda za 50 do 100 odstotkov višje cene od tržnih cen. Valilna jajca iz rejskih postaj, ki delajo z zaklopnim gnezdi, so kot prvovrstna valilna jajca seveda še dražja. Zahtevati pa je, da bodo povsed poleg dneva zapisana tudi številka kokoši, ki je jajce znesla. Prodajalec pa mora jamiciti za to, da bo prodajal prvovrstna valilna jajca samo od mater, ki so dosegle v prejšnjem mesecu dobi vsaj 120 jajce. Jajca od jarkic pa pridejo le tedaj v poštov, če so znesle do 1. februarja vsaj 15 jajce ali do 1. marca 25 jajce. Vsa druga jajca iz rejskih postaj spadajo med običajna valilna jajca in se ne morejo prodajati s pribitkom višjim od 50 do 100 odstotkov nad tržno ceno.

Gledate podrobnejših navodil in nasvetov se naj vsakdo obrne na pristojnega sreskega ekonoma, kjer izve tudi naslove prodajalcev dobrih valilnih jajec.

Valilna jajca, ki so se prenesla ali celo prevažala, morajo pred nasaditvijo 24 ur počivati.

—**g Komercijalizacija rudniških podjetij.** Minister za šume in rudniške predilegi v novem finančnem zakonu določi, s katero ga narodna skupščina pooblašča, da postavi sporazumno z ministrskim svetom vso rudarsko produkcijo v državni Rudniški na komercijalno podlago. Minister hoče po lastni uvidnosti angažirati privatno iniciativi in privatni kapital.

—**g Pravilnik o izdajanju drv iz državnih gozdov.** V ministrstvu za šume in rudniške bo kmalu izdelan nov pravilnik o izdajanju drv iz državnih gozdov.

—**g Država dela draginja.** Na plenarni seji heografske trgovske zbornice je izjavil zastopnik gospodarskih krogov iz Kruševca Ilič, da je vprašanje cen živilenskih potrebskih v glavnem že rešeno. Cene žita, mokre, živine in mesu so padle. Če hoče država pritisniti tudi na cene drugih predmetov, naj začne stediti in naj znača davke. Draginja je po njegovem mnenju državna krivda. Prične se pri monopolu soli, tabaku in vžigalk ter konču pri visokih carinah. Pri nas so razmere tako težke, da marsikateri kmet niti soli ne more kupiti.

—**g Nova tarifa za prevoz premoga.** V kratkem stopi v veljavlo nova tarifa za prevoz domačega premoga v Voivodino, Banat in Bačko. Postavke bodo zunanjne, da bo možna naša rudarska industrija kuhovati konkurenčni tulega, posebno madžarskega premoga, ki je zadnje čase zelo izpodrlival naš domači premog.

—**g Prodaja acetove kislino.** Včeraj se je vrsila v ministrstvu trgovine in industrije konferenca zastopnikov tega ministrstva v ministrstvu narodnega zdravja, ki je razpravljala o prodaji acetove kislino. Slike še niso znani.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!

—**g Modra galica in žepilo se je podražilo.** V Italiji so cene modre galice in žepila znatno poskocile.

—**g Naši dolgo v Ameriki.** Iz Washingtona prihaja poročilo, da je ameriška komisija za konsolidacijo dolgov odločila predloge naše delegacije in so pogajanja odgovorno na nedoločen čas. Finančni minister dr. Stojadinović se trudi na vse načine, da odstrani vsa nesoglasja med Jugoslavijo in Ameriko.

—**g Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj** priredi dne 4. februarja poučno predavanje. Predava g. prof. Čadež o potresih. Vabljeni so vsi, vstop prost.

—**g Dobave v Ljubljani.** Direkcija državnih želenic v Ljubljani sprejeti do 12. februarja t. l. ponudbe za dobavo materiala za kleparsko delavnico, za dobavo 6000 kg karbida v kosihi, za dobavo materiala za kleparsko delavnico; do 16. februarja t. l. za dobavo škrilja. — Dne 1. marca t. l. se vrši pri direkciji državnih želenic v Ljubljani oferitalna licitacija glede dobave 100.000 kg cilinderskega olja za mokro paro.

Smrt generala Suhomilinova

V neki bolnišnici v Berlinu je 2. t. m. umrl bivši carski vojni minister general Suhomilinov, star 78 let.

General Suhomilinov je bil na dvoru bivšega ruskega carja Nikolaja zelo vplivna oseba. Najprej je bil komandant vojaškega okrožja v Kijevu. Iz Kijeva je bil pozvan v Petrograd in car Nikolaj ga je imenoval med svetovno vojno za vojnega ministra. General Suhomilinov je bil velik nasprotnik generalissima Nikolaja Nikolajeviča, ker je sam hotel prevzeti to mesto. Kiercoli je le mogel, je dejansko oviral vsako akcijo Nikolaja Nikolajeviča. Kot vojni minister bi moral skrbeti, da bi prodriajoča ruska armada bila prekrbljena vedno z vsemi materialom. Ruska intendantura pa je preskrbo vojske na pritisk generala Suhomilinova takoj slabo izvajala, da so vojaki bili celo brez pušk in municie. Ruski vojaki so morali jemati padlim tovaršem municijo in puške in nekateri so se celo s samimi pestmi in noži borili. Na hudočen način je general Suhomilinov zakrivil veliko katastrofo pri Gorlicah. Zapleten je bil končno v veliki veleizdajniški proces proti polkovniku Masojedovu ter je bil sam obsojen na več let ječe. Po prestani kazni se je Suhomilinov preselil v Berlin, kjer je izdal svoje spomine.

Ples pri presidentu francoske republike

27. januarja se je vršil prvi letoski ples pri presidentu francoske republike. V februarju bosta še dva takaj plesa in s tem bo pariški predpust oficialno zaključen. Za prvi ples so bile na razpolago tri velike dvorane Elizabetinske palače, poleg tega pa še cela vrsta krasnih salonov. V prvi dvorani je sprejemal goste sam predsednik Doumergue. Predsednik je star samec in zato ni imel ob strani dame. Sele ko je sprejel in pozdravljal vse goste ter spremljal najoddilčnejše do praga druge dvorane, je naprosto soproglo angleškega poslanika za spremstvo in že njo je šel dvakrat okrog plesne dvorane. Za njim so se razvrstili s svojimi damami tuji poslaniki in konzuli. Končno je stopil predsednik na čelu sprevoda v tretjo dvorano, kjer so bile pripravljena mizra jedila. Mize so bile seveda bogato obložene z najfinješnimi jestvinami in pižamami.

Plesa so se udeležili vsi ministri.

To in ono

večina poslancev, več kardinalov, člani akademije, učenjaki, umetniki in novinarji. Vsi generali in častniki so bili v civilnih oblekah. Dame so prisile seveda v najlepših toaletah, kar jih pozna pariški predpust. Vsaka je imela na sebi vse dragocenosti. Visoka pariška družba je načudeno plesala in vse je bilo zelo lepo, pa tudi zelo kratko. Nekratko, točno opolnoči, so godci pospravili svoje instrumente in odšli. Ples pri predsedniku se konča namreč vedno z opolnoči. Tudi gosti morajo takoj zapustiti plesne dvorane. Seveda ne gre do domov, ker je še prezgodaj, pač na se razidejo po elegantnih nočnih lokalityh in nadaljujejo neoficijelno zabavo.

Trgovina z dekleti v Beogradu

Zadnje čase je iz Beograda, Zagreba in drugih mest naše kraljevine izginilo več mladoletnih deklet. Kriminalne oblasti, ki so takoj uvidele, da so dekleta brezdomovno postalata žrtve trgovcev z belim blagom, so pričele z intenzivnim nadzorovanjem raznih sumljivih oseb, nadzorovalo so se javne hiše, zvodnice in drugi. Vsa trgovina po izvedovanju pa niso imela začasnega uspeha.

Toda beogradska policija je imela te dni srečo. Na peroni beogradskega kolodvora se je pred dnevi sprejala neki policijski agent, pozornno moreč svojo okolico. Nenadoma je obstal, zakaj njegovo oko je obviselo na neki rodbini, obstoječi iz starih oseb: že boj prijetne žene in starejšega gospoda ter dveh mladičem. Gospod je bil z mladenkama zeli ljubeznij, žena pa ju je od časa do časa pogladila po laseh, ali pobožala po licu.

Agent je sprva menil, da ima pred sabo srčno rodbino, toda druga okostnost, da bi uvažati in prodajati cigarete v Tibetu. Prejela je zelo zanimiv odgovor, v katerem je rečeno, da je Tibet dežela, v kateri prebivajo bogovi, lame (duhovniki) in njihova podobna bitja. Cigaretni dim bi ta sijaj polnopoma pokvaril in dežela bi prisla v neštečo. Tudi ljudje in živali bi zboleli radi nikotina. Tibetanci je kajenje prepovedano. Reš je sicer, da bi se s prodajo tobaka ter s tozadčevnim monopolom dohodki države povečali, toda Dalailama, vrhovni glavar vseh vernikov v Tibetu, smatra, da se mora tibetansko ljudstvo odpovedati užitku nikotina in na ta način odvratiti razne bolezni in nesreča. Ta odgovor je podpisal Dalailama lastnoročno ter ga poslal angleški vladni v Tibet.

—**g Prosim, prosim,** je odvrial detektiv, povetejte mi samo, od kje ste vi.

—**g** In Beogradu, gospod. Poštana Beograščanka sem.

In vaš mož?

Ha, njeza poznata beogradska čaršija. Nujni hčerkci pa sta rojeni Beograščanki, kar je samo ob sebi umetno.

—**g** Res je tako, je rezko pripomnil agent. Toda gremo vseeno na komisariat, zakaj

ugotoviti moramo, kako je to, da vaš mož, ki ga poznata vsa čaršija, ne zna besedice srpski, vaše hčerkice pa, rojene Beograščanki, govorita zagreški.

Zeni sta se skoraj zaščili koleni in detektiv jo je moral skoraj nesti na policijo. Kriminalni uradniki so takoj ugotovili, da nimajo opravka z ugledno rodbino, pač pa da je »mož« iz Carigrada, »žena« sicer Beograščanka, »hčerkci« pa Zagreščanki. Tekom nadaljnje preiskave je policija ugotovila, da je žena opasna zvodnica, ki je imela pisarno za trgovino z belim blagom. Vabilo je k sebi mladoletne, večinoma bedne in zapuščene devojke in jih pri sebi običajno zadrževala mesec dni. Načinim dekletom je dajala brezplačno stanovanje ter jim pravila bajke o lepem in razkošnem življenju, ki jih žaka. Mladence je potem izročala trgovcem z dekleti, ki so od časa do časa prihajali iz Carigrada in Soluna ter jih odvedli preko meje. Naravnov, da je »gospa« zashčila pri kupcih lepe denarce.

— Afera je sicer še tajna, zdi se pa, da bo politica prijela še več slavnih žen, ki se v Beogradu pečajo s tem nizkotrim poslom.

7. februar!
če ne verjamete, da eden par nogavice z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

,klijuc"

traja kakor štiri pari drugih.
Zato kupite eden par in pre-
pričajte se. Dobivajo se v
prodajalnah. 33-a IV

X Dalailama zabranjuje nikotin v Tibetu. Neka angleška tvornica za cigarete je prosila tibetansko vlado, da bi jo dovolila uvažati in prodajati cigarete v Tibetu. Prejela je zelo zanimiv odgovor, v katerem je rečeno, da je Tibet dežela, v kateri prebivajo bogovi, lame (duhovniki) in njihova podobna bitja. Cigaretni dim bi ta sijaj polnopoma pokvaril in dežela bi prisla v neštečo. Tudi ljudje in živali bi zboleli radi nikotina. Tibetanci je kajenje prepovedano. Reš je sicer, da bi se s prodajo tobaka ter s tozadčevnim monopolom dohodki države povečali, toda Dalailama lastnoročno ter ga poslal angleški vladni v Tibet.

Ako potrebuje svaže ali suhe vence, žepke oranžnake, poklici telefona Številko

341

cvetličarna KORSIKA

Aleksandrova cesta

Naročila se pošljajo na dom

157-L

16 letna dekle

močna in pridna, se želi izčiuti v mešani trgovini; najraje na deželi, da bi imela stanovanje in hranivo v hiši. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Učenka/37a«.

Kuhar

samostojno, z dobro prasko, samski — se išče za kuhinjo od 20 do 25 oseb za zdravilišče na nekem otoku v Primorju. Stanovanje in oskrba v hiši. — Ponudbe z izprizeleni do zahteva glede plače do najpozneje 10. t. m. na upravo »Slov. Naroda« pod »Jadrans/365«.

150.000 Din kapitala!

Radi povečanja dobro vpeljane mehanične delavnice in trgovine — se išče družabnik; etudi brez sodelovanja. Potreben kapital 150.000 Din. — Ponudbe pod »Dobra investicija/37a« na upravo »Slov. Naroda«.

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent »Ideal« z jamstvom za nogavice, jopic, svitare in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno eksistenco. V logoti s pukom, ki je tako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepr

F. Kos, Ljubljana, Zidovška 5.

Generalni zastopnik.

Mehanično umetno vezenje

zastopov, perila, oblik, bluz, monogramov, fino belo

in barvasto entonje, žuriranje.

MATEK & MIKES, Ljubljana, DALMATINOV 18

Vsled strokovnega znanja najljubša izvršitev del v brezkonkurenčnih cene. Najcenejši in čisti predstik ženskih ročnih in modernih vzorcev ter lastnih originalih.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani :: prodaja

21-T

premog

iz slovenških premogovnikov.

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo karlor tudi za industrijsko podjetja in razpečiva na debelo

Izozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvočistni češkoslovaški in angleški koks